

คัมภีร์แม่มือใหม่ สร้างได้ อัจฉริยะ บุคคล

ในยุคปัจจุบันเมื่อสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนแปลงไป ทำให้ชายหญิงมีแนวโน้มในการใช้ชีวิตคู่ช้าลง นั่นคงเป็นสิ่งที่ดีขึ้นเมื่อความพร้อมของครอบครัวอาจสูงขึ้น แต่ในทางตรงกันข้ามผู้หญิงมีบทบาทในการเป็นผู้หารายได้และเป็นผู้นำครอบครัวมากขึ้น จนอาจลืมนึกถึงในความสำเร็จของการอยู่ใกล้ชิดกับลูก เมื่อคุณแม่คลอดลูกแล้วไม่นานก็ต้องกลับไปทำงาน ผ่าลูกไว้กับญาติ พี่เลี้ยง หรือสถานรับเลี้ยงเด็ก คุณแม่หลายคนไม่ทราบว่า การดูแลลูกน้อยวัย 0-3 ปี มีความสำคัญมากแค่ไหน จะสร้างเด็กให้เป็นอย่างไร เป็นผู้ยิ่งใหญ่หรืออัจฉริยะบุคคลสร้างได้ในวัยนี้

หากมองย้อนกลับไปสมัยยังเป็นเด็กคุณจำได้บ้างไหม มักมีผู้ใหญ่ตั้งคำถามกับเราเสมอว่า **“โตขึ้นหนูอยากเป็นอะไร”** ถ้าเราเจอคำถามนี้ตั้งแต่เรายังเล็กๆ ตอนนั้นเรามักจะไม่เข้าใจว่าเราต้องเป็นอะไรและหันมองหน้าคุณแม่เพื่อหาคำตอบว่าแม่อยากให้หนูเป็นอะไร ในงานวันเด็กที่ผ่านมาศูนย์สุขภาพเด็กและวัยรุ่นโรงพยาบาลรามธิบดี ได้จัดกิจกรรมวันเด็กและทำฉลาดให้เด็กเลือกอาชีพในฝันของตนเอง 120 อาชีพ ผลปรากฏว่าเด็กจำนวนกว่า 300 คน อยากเป็นคุณหมอมากที่สุด นั่นยังคงเป็นข้อสงสัยว่าเพราะเหตุใดเด็กจึงอยากเป็นคุณหมอ เพราะเด็กประทับใจในตัวคุณหมอหรือผู้ปกครองปลูกฝังความคิดนั้นไว้ เนื่องจากอาชีพแพทย์ในประเทศไทยนั้นสร้างรายได้สูง ในทางเดียวกันมีผลสำรวจพบว่า อาชีพในฝันของเด็กไทยอาชีพแพทย์ยังคงติดอันดับอาชีพในฝันของเด็กๆ เป็นอันดับหนึ่ง ซึ่งต่างจากเด็กๆ ในสิงคโปร์ที่ใฝ่ฝันอยากเป็นนักฟุตบอลมากที่สุด

มาซารุ อิบูกะ อดีตประธานกิตติมศักดิ์ผู้ก่อตั้งบริษัทโซนี่ ที่ผันตัวเองมาศึกษาเรื่องของเด็กเล็กอย่างจริงจัง และเขียนหนังสือสร้างอัจฉริยะบุคคล “รอให้ถึงอนุบาลก็สายเสียแล้ว” หนังสือขายดีอันดับหนึ่งในประเทศญี่ปุ่น ประเทศที่ได้ชื่อว่ามีคนฉลาดมากที่สุดในโลก ใจความในหนังสือเล่มนี้มีความสำคัญแทบจะทุกบรรทัด แต่เราคัดเลือกบางส่วนที่สำคัญและอยากให้คุณแม่หลายๆ ท่านได้ทราบไว้ว่า “ลูกจะเป็นอะไรนั้นเราสามารถสร้างได้”

รู้ได้อย่างไร.. โตขึ้นมาลูกจะเป็นอะไร

เคยสังเกตเรื่องอัจฉริยะในเด็กเล็กๆ บ้างไหมคะ เด็กบางคนมีสิ่งพิเศษเฉพาะตัวบางอย่าง พิเศษกว่าเด็กคนอื่นๆ สิ่งนั้นมักเกิดจากสิ่งที่เด็กสนใจและชอบทำเป็นประจำ โดยขวนขวายด้วยความสนใจนั้นมักจะมาจากสิ่งใกล้ตัว ครอบครัวยุคนั้นมีผู้เลี้ยงดูทำอยู่เป็นประจำ มีตัวอย่างของหนูน้อย

William เจ้าของฉายา “ Mr.Pocket Billiards” ที่ถูกจัดอันดับเป็น 1 ใน 10 อันดับอัจฉริยะของโลก หนูน้อย Willie เป็นนักบิลเลียดอาชีพตอนอายุเพียง 6 ขวบ บิดาของเขาเป็นเจ้าของโต๊ะพูลแต่กลับไม่ยอมให้เขาเล่นพูล แต่เจ้าหนู Willie ก็ไม่ยอมแพ้โดยแอบไปฝึกฝนด้วยหัวมันฝรั่งกับด้ามไม้กวาดเก่าๆ ในครัวของแม่ ไม่นานนักพ่อของเขาก็ได้เห็นความเป็นอัจฉริยะในตัวเขา จึงได้จัดให้มีการแข่งขันท้าประลองขึ้น และ Willie ก็สามารถเอาชนะคู่แข่งที่มีอายุและประสบการณ์เหนือกว่าตนเองมากมายได้ ทั้งๆ ที่เขายังต้องยืนบนกล่องต่อขาเพื่อให้สูงถึงโต๊ะจนเล่นได้ก็ตาม

คุณมาซารุ อิบูกะ อธิบายความลับของความสามารถพิเศษนี้ไว้ให้เข้าใจกันโดยง่ายว่า “**สมองของเด็กเล็กวัยก่อน 3 ขวบนั้น เราจะยึดเยียดอะไรให้มากแค่ไหนก็รับได้**” สมองของเด็กเล็กสามารถดูดซับทุกสิ่งได้เหมือนฟองน้ำและเมื่ออิมิตก็จะหยุดดูดเข้าไปเอง พ่อแม่มีบทบาทสำคัญในการสังเกตว่าลูกสนใจอะไรเป็นพิเศษและตอบสนองทันที ซึ่งจะมีผลให้ความสนใจของเด็กเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ความสนใจเป็นยากระตุ้นที่ดีที่สุดสำหรับเด็ก แต่มีปัญหาอยู่ประการหนึ่งคือ เด็กนั้นมีความอยากรู้อยากเห็นมากเสียจนกระทั่งเป็นการยากที่จะทำให้แกลสนใจอย่างใดอย่างหนึ่งอย่างต่อเนื่อง พ่อแม่จึงควรเฝ้าสังเกตและกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องด้วยความใส่ใจอย่างใกล้ชิด

การศึกษาในช่วงอายุ 0-3 ขวบ สามารถทำให้คนเป็นอัจฉริยะได้ถ้าอยากจะทำ

“ ปัจจุบันการศึกษาชีววิทยาเกี่ยวกับสมองและกรรมพันธุ์ก้าวหน้าขึ้นจนกระทั่งพบว่า ความสามารถและอุปนิสัยของคนนั้น ส่วนใหญ่จะก่อรูปเรียบร้อยระหว่างอายุ 0-3 ขวบ กล่าวคือ คนเรานั้นตอนแรกเกิดมาเหมือนกันหมด ไม่มีคนที่เกิดมาเป็น “อัจฉริยะบุคคล” หรือเกิดมาเป็น “ไอ้จ๋ม” แต่การศึกษาตั้งแต่แรกเกิดนั้นแหละสามารถทำให้คนเป็นอัจฉริยะบุคคลได้ถ้าจะทำ ”

มาซารุ อิบูกะ

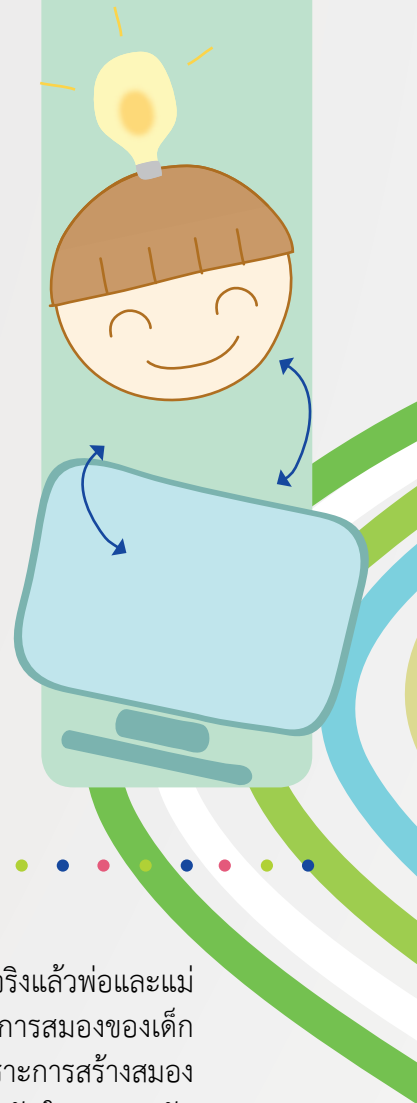
สมมุติให้สมองคือคอมพิวเตอร์ เส้นสายของเซลล์สมองก็เปรียบเสมือนทรานซิสเตอร์

มาซารุ อิบูกะ เขียนข้อความตอนหนึ่งไว้ว่า “ ลองจินตนาการสมัยที่คุณยังเป็นเด็กนักเรียน ชั้นเรียนของคุณคงมีคนหัวดีมาก และคนที่หัวทื่อไม่เอาไหนใช้ไหมครับ คนที่หัวดีนั้นทั้งๆ ที่ไม่ได้คร่ำเคร่งเรียนเท่าไร แต่ได้คะแนนเยี่ยมทุกที่ ส่วนคนที่ไม่เอาไหนนั้นต่อให้ขยันดูหนังสืออย่างไร ผลลัพธ์ก็คงเหมือนเดิม ทุกคนคงเคยมีเพื่อนแบบนี้มาแล้ว ทางฝ่ายคุณครูมักจะปลอบใจว่า “คนเราไม่ได้เกิดมาเป็นคนโง่หรือฉลาด มันขึ้นอยู่กับความพยายามนะนักเรียน” แต่ความรู้สึกของพวกเรา **เรามักคิดว่าความโง่หรือฉลาดคงถูกกำหนดมาตั้งแต่กำเนิดแล้ว ที่จริงมันเป็นเรื่องอย่างไรกันนะ?**

เรื่องนี้เป็นสิ่งที่พ่อและแม่คนไทยทุกคนควรให้ความสำคัญ เด็กๆ หลายครอบครัวในเมืองไทยก็เช่นกันคงเคยเจอกับสถานการณ์แบบนี้และมักน้อยใจผู้ปกครองอยู่เป็นประจำ เมื่อพ่อกับแม่นำเราไปเปรียบเทียบกับลูกข้างบ้านหรือลูกของเพื่อนที่ทำงาน “ดูบ้านนู่นสิเขาตั้งใจเรียนได้เกรด 4.00 ทุกวิชา แล้วนี่มันทำอะไร หนังสือไม่อ่านเอาแต่นั่งอ่านการ์ตูน” หลายคนคงเคยได้ยินเสียงนี้จากที่บ้านและแอบคิดในใจว่า เพื่อนที่โรงเรียนก็ได้เกรด 4 ทุกวิชาเหมือนกัน แต่เขาก็ที่นั่งอ่านการ์ตูนเหมือนกับตัวเรานี้แหละ แล้วทำไมเขาได้เกรด 4 ทุกวิชา แล้วเราได้เกรดเฉลี่ย 2 กว่าๆ เรื่องนี้อธิบายได้ไม่ยาก หากเราเปรียบเทียบสมองของเรากับคอมพิวเตอร์ และมองย้อนกลับไปเมื่อวัยก่อน 3 ขวบ

คุณอุษะ อธิบายว่า “เส้นสายของเซลล์สมองจะก่อรูปภายใน 3 ขวบ ถ้าเราดูภาพของสมองที่ขยายด้วยกล้องจุลทรรศน์จะเห็นว่าหลังจากที่เด็กเกิดมาแล้ว เมื่อเวลาผ่านไปเด็กจะเรียนรู้มากขึ้นจะมีสายใยเชื่อมระหว่างเซลล์สมองมากขึ้น กล่าวคือ เมื่อเซลล์สมองจำนวนมากต่างก็ยื่นมือมาจับกัน สัมพันธ์กัน จึงจะสามารถทำการย่อยสลายข่าวสารภายนอกได้ หากเปรียบเทียบสมองกับคอมพิวเตอร์ การทำงานลักษณะนี้เปรียบเทียบได้กับทรานซิสเตอร์ในคอมพิวเตอร์ ทรานซิสเตอร์เดี่ยวๆ แต่ละตัวทำอะไรไม่ได้จนกว่าจะต่อสายเชื่อมเข้าด้วยกัน จึงจะทำงานได้ในฐานะคอมพิวเตอร์ เส้นสายสัมพันธ์ในสมองก็เปรียบเสมือนสายเชื่อมระหว่างทรานซิสเตอร์ จะเพิ่มตัวรวดเร็วมากระหว่างอายุ 0-3 ขวบ จนกระทั่ง 70-80% ของสายใยทั้งหมดจะก่อรูปภายในอายุ 3 ขวบ แน่แน่นอนไม่ได้หมายความว่าเด็กอายุ 3 ขวบ สมองจะไม่เติบโตอีกเลย แต่หลังจาก 4 ขวบขึ้นไปเส้นสายสมองในส่วนอื่นจะเติบโตขึ้นแทนเปรียบเทียบคือ เส้นสมองที่สร้างก่อน 3 ขวบ เปรียบได้กับ “ฮาร์ดแวร์” นั่นก็คือตัวเครื่อง ส่วนเส้นสมองหลังจาก 3 ขวบคือ “ซอฟต์แวร์” คือส่วนที่เป็นการใช้งานเครื่องนั่นเอง ดังนั้นแล้วหากฮาร์ดแวร์ที่ถูกสร้างขึ้นภายในช่วงอายุ 3 ขวบไม่ดีแล้ว ต่อให้เราสร้างซอฟต์แวร์ให้ได้อย่างไรก็ไม่มี ความหมาย เพราะเครื่องคอมพิวเตอร์ที่คุณภาพไม่ดีต่อให้คุณพยายามใช้อย่างดีแค่ไหนผลลัพธ์ออกมาดีไม่ได้แน่”

นั่นหมายความว่า แท้จริงแล้วพ่อและแม่ควรให้ความสำคัญในการพัฒนาการสมองของเด็ก โดยเริ่มตั้งแต่วัยก่อน 3 ขวบ เพราะการสร้างสมองของเด็กในวัยนี้จะเป็นฐานรากสำคัญในการรองรับสิ่งต่างๆ ไม่ว่าจะเกิดจากการเรียนรู้ในห้องเรียนหรือประสบการณ์ที่ผ่านเข้ามาในแต่ละวัย เปรียบเสมือนการสร้างบ้านหลังใหญ่ที่ต้องลงเสาเข็ม ซึ่งเป็นฐานรากของบ้านให้มั่นคง ผู้อยู่อาศัยจะได้อุ่นใจว่าบ้านนั้นจะไม่ทรุดหรือเอียงถล่มลงมา สมองเด็กเล็กก็เช่นกัน แม้เราจะรู้ดีกว่าเด็กเล็กช่างไร้อิงสา

แต่แท้จริงแล้วมีศักยภาพมากกว่าที่คิด เปรียบเทียบง่ายๆ เมื่อเด็กอายุ 3 ขวบ เด็กสามารถพูด เดิน ร้องเพลง และเข้าใจภาษาได้ แต่ถ้าลองให้ผู้ใหญ่อย่างเราไปนั่งเรียนภาษาต่างชาติที่ไม่คุ้นเคยเป็นระยะเวลา 3 ปี บางคนอาจจะทำได้เพียงแค่กล่าวทักทายสวัสดิหรือพูดประโยคสั้นๆ ที่ต้องใช้สนทนาอยู่เป็นประจำเท่านั้น

แม้ในความเป็นจริงพ่อแม่ที่เริ่มสังเกตเห็นความสามารถและพัฒนาการในเด็กได้ชัดเจนก็เมื่อเด็กโตขึ้น เมื่อรู้สึกลูกของเราไม่มีความสามารถพิเศษเหมือนเด็กคนอื่นๆ ก็ขียนิยมให้ลูกเข้าเรียนพิเศษ เพื่อพัฒนาความสามารถ เป็นผลให้เด็กเกิดความเครียดเมื่อทำไม่ได้อย่างที่พ่อแม่หวัง สิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อจิตใจของเด็กทำให้เด็กกลายเป็นคนขาดความเชื่อมั่น รู้สึกว่าตนทำอะไรก็ไม่ได้ดีสักอย่างและเกิดความท้อแท้ในการศึกษาสิ่งต่างๆ นั่นคือสิ่งสำคัญที่ผู้ปกครองหลายท่านในเมืองไทยยังคงมองข้ามไปนั่นเอง